

KOMMENTERET HØRINGSOVERSIGT

vedrørende

Forslag til lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der i Afghanistan har bistået danske myndigheder m.v.

1. Hørte myndigheder og organisationer mv.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 17. september 2021 til den 24. september 2021 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer mv.:

Advokatrådet (Advokatsamfundet), Amnesti Nu, Amnesty International, Asylret, Bedsteforældre for Asyl, Børnerådet, Børns Vilkår, Centralorganisationernes Fællesudvalg CFU, Danes Worldwide, Danmarks Biblioteksforening, Danmarks Rejsebureau Forening, Dansk Arbejdsgiverforening, DRC Dansk Flygtningehjælp, Danske Rederier, DFUNK – Dansk Flygtningehjælp Ungdom, Dansk Socialrådgiverforening, Danske Advokater, Danske Regioner, Datatilsynet, Den Danske Helsinki-Komité for Menneskerettigheder, Den Katolske Kirke i Danmark, Det Kriminalpræventive Råd, DIGNITY – Dansk Institut Mod Tortur, Finansrådet, Flygtningenævnet, Folkehøjskolerne Forening i Danmark, Foreningen af Offentlige Anklagere, Foreningen af Udlændingeretsadvokater, Færøernes landsstyre, Naalakkersuisut (Grønlands selvstyre), HK/Danmark, ICORN, Indvandrermedicinsk klinik, Odense Universitetshospital, Indvanderrådgivningen, Institut for Menneskerettigheder, International Organization for Migration (IOM), Kirkernes Integrationstjeneste, KL, Knud Vilby (på vegne af Fredsfonden), Kvininfo, Kvindernes Internationale Liga for Fred og Frihed (Kvindefredsliigaen), Københavns Byret, Landsforeningen Adoption & Samfund, Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Landsforeningen "Et barn To forældre", Landsorganisation af kvindekrisecentre (LOKK), Mellempfolkeligt Samvirke, Mino Danmark, Plums Fond for fred, økologi og bæredygtighed (Tidl. Fredsfonden), PRO-Vest, Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Østre Landsret, RED Rådgivning, Red Barnet, Reden Stop Kvindehandel, Refugees Welcome, Retspolitisk Forening, Røde Kors, Rådet for Etniske Minoriteter, Samarbejdsgruppen om Børnekonventionen, SOS Racisme, Udlændingenævnet, UNHCR (Regional Representation for Northern Europe), United Nations Childrens Fund (UNICEF), Ældresagen, Ægte-skab uden grænser, Aarhus kommune - Socialforvaltningen, 3 F, 3F Privat Service, Hotel og Restauration (3F PSHR).

Udlændinge- og Integrationsministeriet har modtaget høringssvar med bemærkninger fra:

Bedsteforældre for Asyl, DRC Dansk Flygtningehjælp, DFUNK – Dansk Flygtningehjælp Ungdom, Den Katolske Kirke i Danmark, Foreningen af Udlændingeretsadvokater, Institut for Menneskerettigheder, KL, Red Barnet, Refugees Welcome, Røde Kors, Rådet for Etniske Minoriteter, SOS Racisme og Udlændingenævnet.

Udlændinge- og Integrationsministeriet

7. oktober 2021

Udlændinge- og Integrationsministeriet

Asyl og Visum
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Tel. 6198 4000
Mail uim@uim.dk
Web www.uim.dk

CVR-nr. 36977191

Sagsbehandler
Jens Edslev Andersen

Tel. 61 98 34 64
Mail jeda@uim.dk

Sags nr. 2021 - 15518
Akt-id 1787093

Følgende har afgivet høringssvar, men har ikke haft bemærkninger til lovforslaget eller har ikke ønsket at udtale sig:

Danes Worldwide, Datatilsynet, Flygtningenævnet, Vestre Landsret og Østre Landsret.

Nedenfor er gengivet de væsentligste punkter af indholdsmæssig karakter i de modtagne høringssvar. Udlændinge- og Integrationsministeriets kommentarer til høringssvarene er anført i *kursiv*.

Bemærkninger af teknisk og generel politisk karakter samt bemærkninger, der ikke vedrører lovudkastet, indgår ikke i høringsoversigten. Udlændinge- og Integrationsministeriet kan for en fuldstændig gennemgang af samtlige synspunkter henvise til høringssvarene, som er sendt til Folketingets Udlændinge- og Integrationsudvalg.

2. Høringssvarene

2.1. Generelle bemærkninger

Bedsteforældre for Asyl finder, at den korte høringsfrist på kun 5 arbejdsdage er et udtryk for foragt for høringsinstitutionen og det demokratiske islæt, den er tiltænkt at tilføre lovgivningsprocessen, ligesom det øger risikoen for lovsjusk. Bedsteforældre for Asyl finder, at man i stedet for en særlov, efter en kortvarig sagsbehandling, burde have givet de pågældende asyl. Efter foreningens opfattelse sender lovforslaget et signal om, at man vil udskyde asylsagsbehandlingen og i stedet satse på, at det senere bliver lettere at afvise asylansøgninger fra denne gruppe af afghanere. Bedsteforældre er for så vidt angår lovforslagets § 6 om sikkerhedsvurderinger af den opfattelse, at bestemmelsen minder betænkeligt om principper for skueprocesser i autoritære samfund uden retsgarantier.

DRC Dansk Flygtningehjælp er enig i intentionen om, at de pågældende afghanere og deres familier skal sikres de bedst mulige forudsætninger for hurtigt og effektivt at kunne fortsætte deres liv og blive en aktiv del af det danske samfund og finder det positivt, at det tydeligt er tilkendegivet, at der kan søges om og opnås asyl sideløbende med opholdstilladelse efter lovforslaget, men at Udlændingestyrelsen bør vejlede herom. DRC bemærker endvidere, at høringsfristen, af gode grunde, har været meget kort, hvorfor der tages forbehold for, at DRC ved en senere lejlighed vil fremkomme med yderligere bemærkninger.

DFUNK – Dansk Flygtningehjælp Ungdom anfører, at lovforslaget synes overflødig, da de mennesker, der er hentet hertil af den danske stat, ligesom de afghanere, der allerede er i landet, bør kunne ansøge om asyl på lige fod med personer af andre nationaliteter, og finder, at lovforslaget kun fordrer mere usikre forhold med sine indskrænkede rettigheder og midlertidighed. DFUNK bemærker, at på baggrund af den korte høringsfrist er hele lovforslaget ikke nærstuderet, og der er således kommenteret på baggrund af de generelle betingelser.

Foreningen af Udlændingeretsadvokater (FAU) er enig i, at der hurtigst muligt skabes et lovgrundlag for afghanere i Danmark, men bemærker, at den korte høringsfrist eliminerer den demokratiske proces og umuliggør, at organisationer kan "grave sig ned" i et så langt lovforslag. Efter FAU's opfattelse er den 2-årige midlertidige beskyttelse efter lovforslaget på samme måde som principperne i Flygtningekonventionen baseret på det princip, at når beskyttelsesbehovet forsvinder, bør flygtninge kunne vende hjem i sikkerhed, men FAU finder ikke, at der er behov for at etablere en ny midlertidig beskyttelsesordning.

Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at det i lovforslagets bemærkninger understreges, at Udlændingestyrelsen har en pligt til at vejlede om mulighederne for at søge om asyl og de afledte rettigheder heraf, herunder da de pågældende vil opnå en bedre retsstilling, hvis de meddeles asyl. Instituttet henviser i den forbindelse til forvaltningslovens § 7, stk. 1.

Red Barnet er af den opfattelse, at det fremgår af lovforslaget, at man i videst muligt omfang søger at undgå at aktivere asylsystemet. Efter Red Barnets opfattelse ville det rigtigste have været, i stedet for at meddele de omfattede personer en midlertidig 2-årig opholdstilladelse, at behandle deres ansøgninger om asyl, som de må forventes at indgive.

Refugees Welcome bemærker, at med så kort en frist og så lang en lovttekst har foreningen ikke nærlæst alle sider. Refugees Welcome finder overordnet, at lovforslaget er overflødt i sin grundsubstans, idet lovforslaget ikke indeholder fordele sammenlignet med asyl, men udelukkende begrænsninger, ligesom Refugees Welcome finder, at flygtningen har krav på en varig og stabil løsning.

Røde Kors anfører, at opholdstilladelsernes midlertidige karakter, muligheden for at søge asyl og det forhold, at persongruppen omfattes af en række andre love, bør medføre, at der etableres et udvidet tilbud om rådgivning på individuel basis, der bl.a. bør omfatte rådgivning om forskellen på opholdstilladelse efter særloven og reglerne om asyl, generel vejledning om asylsagsbehandling og familiesammenføring samt oplysninger om, hvordan personer omfattet af lovforslagets § 1, stk. 3 og 4, kan blive indstillet af NGO'er eller af FN, EU eller NATO.

Rådet for Etniske Minoriteter bemærker, at den korte høringsfrist er urimelig henset til, at lovforslaget vedrører en ny form for opholdstilladelse i Danmark.

SOS Racisme er overraskede over, at man har fundet anledning til at lave en særlov, men bemærker, at det er vigtigt med en hurtig løsning, så bl.a. de pågældende fra starten føler sig velkomne, bliver behandlet godt og får adgang til arbejde og uddannelse mv. SOS Racisme foreslår, at udlændinge omfattet af lovforslaget bl.a. gives grundig rådgivning om asyl og en "fast track" behandling af deres asylansøgninger.

For så vidt angår bemærkningerne om høringsfristen, bemærker Udlændinge- og Integrationsministeriet, at, som det fremgår af pkt. 1 i lovforslagets bemærkninger, formålet med lovforslaget er at tilvejebringe et særligt og midlertidigt 2-årigt opholdsgrundlag for de personer, som har bidraget til den danske indsats i Afghanistan, og som nu opholder sig i Danmark på foranledning af de danske myndigheders evakuering, således at de pågældende under opholdet i Danmark sikres de bedst mulige forudsætninger for hurtigt og effektivt at kunne fortsætte deres liv og aktivt blive en del af det danske samfund. Disse omstændigheder har betydet, at der har været kortere tid end normalt til at udarbejde lovforslaget, og at høringsperioden derfor kun har været på en uge.

Som det fremgår af pkt. 2.1.2 vil meddelelse af opholdstilladelse efter lovforslaget ikke være betinget af, at den pågældende kan anses for at have et behov for beskyttelse svarende til betingelserne for at blive meddelt asyl. Såfremt den enkelte mener at have et beskyttelsesbehov, vil den pågældende have adgang til at søge asyl, hvorefter Udlændingestyrelsen og eventuelt Flygtningenævnet vil foretage en vurdering af, hvorvidt den pågældende vil kunne anses for at være i risiko for forfølgelse eller overgreb omfattet af udlændingelovens § 7. Det bemærkes i den forbindelse, at udlændingemyndighedernes behandling af ansøgninger om asyl fra afghanske statsborgere, hvor de ændrede forhold i Afghanistan har betydning for afgørelsen, fra den 16. august 2021 og indtil videre er sat i bero.

For så vidt angår bemærkningerne om vejledning til de omfattede personer bemærker Udlændinge- og Integrationsministeriet, at det af bemærkningerne til lovforslagets § 1 fremgår, at det forudsættes, at Udlændingestyrelsen vejleder de evakuerede mv. om muligheden for at søge om opholdstilladelse efter lovforslaget, og at det efter en præcisering endvidere fremgår, at Udlændingestyrelsen i forbindelse med lovforslagets fremsættelse vil kunne vejlede de pågældende om mulighederne for at søge om asyl i Danmark.

For så vidt angår det af Røde Kors anførte om, at der i øvrigt bør rådgives om, hvordan personer omfattet af lovforslagets § 1, stk. 3 og 4, kan blive indstillet af NGO'er eller af FN, EU eller NATO, skal Udlændinge- og Integrationsministeriet bemærke, at, som det fremgår af pkt. 2.1.2 i lovforslagets bemærkninger, er der for så vidt angår de omfattede persongrupper i lovforslagets § 1, stk. 1, nr. 3 og 4, tale om afgrænsede grupper, der efter aftale med Udenrigsministeriet er blevet indstillet af de pågældende organisationer og samarbejdspartnere. De pågældende er indstillet i forbindelse med evakueringen, og det er således ikke hensigten med lovforslaget, at udlændinge, der har haft tilknytning til bl.a. NGO'er og internationale organisationer, generelt vil skulle have adgang til at blive meddelt opholdstilladelse efter lovforslaget. Udlændinge- og Integrationsministeriet bemærker i øvrigt, at Danmark efter ministeriets opfattelse har et særligt ansvar over for de personer, der nu befinder sig i Danmark på foranledning af de danske myndigheders evakuering, og at udlændinge, der ikke opholder sig i Danmark, ikke har adgang til at ansøge om opholdstilladelse efter lovforslagets § 1.

For så vidt angår det af Bedsteforældre for Asyl anførte om lovforslagets § 6 bemærker Udlændinge- og Integrationsministeriet, at bestemmelsen i sit indhold svarer til udlændingelovens § 45 b. Som det fremgår af pkt. 2.7.1.2 i lovforslagets bemærkninger, er det Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at udlændinge, der er omfattet af lovforslaget, som udgangspunkt skal være underlagt de samme regler som andre udlændinge i Danmark.

2.2. Den omfattede persongruppe

Dansk Flygtningehjælp finder, at adoptionslignende forhold bør ligestilles med biologisk slægtskab og slægtskab gennem adoption i fortolkningen af "familiemæssig tilknytning" efter lovforslagets § 1, stk. 3, ligesom DRC finder, at det i forbindelse med vurdering af, om personer har delt husstand, jf. lovforslagets § 1, stk. 3, nr. 2, bør tillægges vægt, hvorvidt personerne har haft intentioner om at dele husstand, og at det således ikke alene bliver et spørgsmål om, hvor længe de pågældende har delt husstand.

Udlændinge- og Integrationsministeriet har fundet anledning til at præcisere bemærkningerne til lovforslagets § 1, stk. 3, således at der ved familiemæssig tilknytning endvidere forstås en familiemæssig tilknytning, der vil kunne sidestilles med et nært biologisk slægtskab, adoption eller ægteskab. Dette vil bl.a. være tilfældet, hvis en udlænding reelt har haft egenskab af forælder, f.eks. en stedmor, ligesom det vil være tilfældet for f.eks. et stedbarn eller et barn, der på baggrund af et adoptionslignende forhold reelt er en del af familien.

For så vidt angår begrebet at dele husstand bemærker Udlændinge- og Integrationsministeriet, at som det fremgår af pkt. 2.1.2 i lovforslagets bemærkninger, er meddelelse af opholdstilladelse efter lovforslagets § 1, stk. 3, nr. 2, ud over en familiemæssig tilknytning, betinget af, at de pågældende i en periode af længere varighed har delt husstand. Ved en periode af længere varighed forstås, at de pågældende på tidspunktet for udrejsen delte og forud herfor i en periode reelt og faktisk har delt husstand.

Refugees Welcome bemærker, at udlændinge, der lider af en smitsom sygdom eller en alvorlig sjælelig forstyrrelse ikke bør udelukkes fra at blive meddelt opholdstilladelse efter lovforslaget, idet det vil være en overtrædelse af Handicapkonventionen at stille en person ringere pga. sygdom.

Udlændinge- og Integrationsministeriet bemærker, at bestemmelsen i lovforslagets § 4, stk. 2, nr. 5, svarer til udlændingelovens § 10, stk. 2, nr. 5, og at det er Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at udlændinge, der er omfattet af udlændingelovens udelukkelsesgrunde, og derfor ikke kan meddeles opholdstilladelse efter udlændingeloven, heller ikke skal have adgang til at opnå opholdstilladelse efter lovforslaget.

SOS Racisme anfører, at NGO'er og tolke, der ikke er blevet evakueret, bør inkluderes i lovforslaget, hvis det bl.a. på egen hånd lykkedes dem at komme til Danmark. SOS Racisme finder endvidere, at Danmark ikke bør anvende repressalier mod dem, der bliver afvist, såsom udrejsecentre, indrejseforbud og indrapportering til SIS2, så det ikke bliver umuligt for de pågældende at opnå asyl i et andet Schengenland.

Som det fremgår pkt. 2.1.2 i lovforslagets bemærkninger er det efter den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 1 ikke en betingelse, at de pågældende er blevet evakueret af danske eller udenlandske myndigheder og på denne måde er indrejst i Danmark. Som det endvidere fremgår, skal de foreslåede bestemmelser i lovforslagets § 1, stk. 1, nr. 3 og 4, ses i lyset af den politiske forståelse om at udvide ordningen om nye støttetiltag for truede afghanske lokalansatte med dansk tilknytning, således at ordningen også ville omfatte en afgrænset gruppe af bl.a. udlændinge med tilknytning til NGO'er eller andre samarbejdspartnere, der i Afghanistan har indgået i nært samarbejde med Danmark.

Som det fremgår af pkt. 2.7.1.2 i lovforslagets bemærkninger, er det Udlændinge- og Integrationsministeriets opfattelse, at udlændinge, der er omfattet af lovforslaget, som udgangspunkt skal være underlagt de samme regler som andre udlændinge i Danmark.

2.3. Adgangen til familiesammenføring

DRC Dansk Flygtningehjælp finder, at alle, der opnår opholdstilladelse efter den foreslåede bestemmelse i § 1, stk. 1, 2 eller 3, bør have særlig adgang til familiesammenføring efter lovforslagets § 3, og at det er for snævert og stemmer dårligt overens med lovforslagets bemærkninger om, at det ikke har været hensigten at adskille familier, når familiesammenføring begrænses til at gælde ægtefæller, faste samlever og mindreårige børn til personer omfattet af § 1, stk. 1. Konsekvensen vil være, at f.eks. en ægtefælle med opholdstilladelse efter § 1, stk. 2, ikke kan få familiesammenføring med sit mindreårige særbarn, og at en voksen søn, der meddeles opholdstilladelse efter § 1, stk. 3, ikke få familiesammenføring med sin ægtefælle eller sine mindreårige børn, ligesom det vil være hensigtsmæssigt at give adgang til familiesammenføring til en bredere kreds af familiemedlemmer i særlige tilfælde, f.eks. et barn over 18 år, som ikke har stiftet egen familie.

Refugees Welcome har anført, at man på den ene side slet ikke giver ret til familiesammenføring, mens kriterierne i særloven på den anden side er langt bredere end de almindelige regler for familiesammenføring til flygtninge, og at det skaber en tilstand af fuldstændig tilfældighed: Der er en, der er i Danmark med sin kone, sine egne børn, sin ældre mor, sin søster og sin niece – en udvidet familie, som flygtninge normalt ikke får tilladelse til at blive genforenet med – mens en anden måtte efterlade sin kone, fordi Taliban forhindrede hende i at komme ind i lufthavnen, og sin datter, som var indlagt på hospitalet. Refugees Welcome finder, at alle efterladte familiemedlemmer bør kunne komme hertil hurtigst muligt.

Udlændinge- og Integrationsministeriet skal hertil samlet bemærke, at der efter lovforslaget vil kunne meddeles opholdstilladelse til en ægtefælle, en fast samlever eller et mindreårigt barn til en udlænding omfattet af den foreslåede bestemmelse i § 1, stk. 1. Det gælder uanset, om ansøgeren opholder sig i Danmark og kan indgive ansøgningen om opholdstilladelse her i landet, jf. den foreslåede bestemmelse i § 1, stk. 2, sammenholdt med forslaget til § 2, stk. 1, eller om ansøgeren opholder sig i et land uden for Danmark, jf. lovforslagets § 3, stk. 1, hvorefter indgivelse af ansøgning om opholdstilladelse ikke er betinget af, at ansøgeren opholder sig her i landet.

Da Danmark har et særligt ansvar over for de udlændinge, der har bistået danske myndigheder mv. i Afghanistan, og da de familier, der opholder sig i Danmark, ikke bør adskilles, bør også andre familiemedlemmer til en udlænding, der har bistået danske myndigheder mv. i Afghanistan i vidt omfang have adgang til midlertidig opholdstilladelse efter lovforslaget, hvis de opholder sig her i landet. Det samme gælder familiemedlemmer til en sådan udlændings ægtefælle/faste samlever eller barn.

På den baggrund foreslås det i lovforslagets § 1, stk. 3, at der efter ansøgning vil kunne meddeles opholdstilladelse til en udlænding, der har familiemæssig tilknytning til en udlænding omfattet af lovforslagets § 1, stk. 1 eller 2, og som enten er beslægtet med den pågældende i op- eller nedstigende linje, i en periode af længere varighed har delt husstand med den pågældende, eller må anses for at have været under den pågældendes forsørgelse.

Det er efter lovforslagets § 2, stk. 1, en betingelse, at en sådan ansøgning indgives i Danmark, og der vil således være tale om personer, der opholder sig her i landet.

Udlændinge- og Integrationsministeriet finder ikke, at der herudover bør være adgang til familiesammenføring, medmindre andet følger af Danmarks internationale forpligtelser.

Opholdstilladelse vil i sådanne tilfælde blive meddelt efter udlændingelovens § 9 c, stk. 1. Der henvises til lovforslagets afsnit 2.2.2 og 3.

DRC Dansk Flygtningehjælp bemærker, at Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol i dommen M.A. v. Danmark, der blev afsagt i juli 2021, og hvor Danmark blev dømt for overtrædelse af Den Europæiske Menneskerettighedskonventionens (EMRK) artikel 8, lægger vægt på, at en 3-årig venteperiode er meget lang tid, når familiemedlemmet befinder sig i et land plaget af bl.a. overgreb mod civile, og at den adskillelse, der vil følge af den meget begrænsede adgang til familiesammenføring i den foreslåede lov, ikke nødvendigvis er ret meget kortere end tre år, når adskillelsen regnes fra ankomsttidspunktet. Den herboende, der har opholdstilladelse efter lovforslaget, er ikke formelt anerkendt som flygtning, men i en situation, der på mange måder ligner den, som en anerkendt flygtning er i. DRC vurderer derfor, at det kan være i strid med EMRKs artikel 8 reelt at afskære personer med opholdstilladelse efter lovforslagets § 1, stk. 2 og stk. 3, fra familiesammenføring. Da

Domstolen finder, at den meget snævre adgang til opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 c, stk. 1 ikke er tilstrækkelig, hvis man ikke samtidig tager andre omstændigheder i betragtning, mener DRC, at det ikke er tilstrækkeligt at henvise familiemedlemmer til personer omfattet af § 1, stk. 2 og 3, til at søge om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 c, stk. 1, der i praksis har et meget snævert anvendelsesområde. Uanset rækkevidden af EMRKs art. 8 og Danmarks øvrige internationale forpligtelser er det i øvrigt hverken rimeligt eller i overensstemmelse med intentionen om at beskytte og hjælpe dem, der har bidraget til den danske indsats i Afghanistan, reelt at nægte familiesammenføring til personer meddelt opholdstilladelse efter den foreslåede lovs § 1, stk. 2 og 3. Konsekvensen vil være, at familier adskilles, og manglende adgang til familiesammenføring med den nærmeste familie vil udgøre en væsentlig hindring for de pågældendes mulighed for hurtigt og effektivt at kunne fortsætte deres liv og aktivt blive en del af det danske samfund.

Storkammeret ved Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol afsagde den 9. juli 2021 dom i sagen M.A. mod Danmark (appl. no. 6697/18 [GC]). Sagen vedrørte den 3-årige udskydelse af familiesammenføring til flygtninge med midlertidig beskyttelsesstatus, som er fastsat bl.a. i udlændingelovens § 9, stk. 1, nr. 1, litra d, om ægtefællesammenføring. Sagen omhandler således en lovbestemt venteperiode som betingelse for familiesammenføring, hvilket der ikke lægges op til at indføre med lovforslaget.

En udlænding med opholdstilladelse efter lovforslaget vil – ud over muligheden for familiesammenføring efter lovforslagets § 3 samt muligheden for, at familiemedlemmer, der befinder sig i Danmark, vil kunne opnå opholdstilladelse efter lovforslagets § 1, stk. 2 eller 3 – kunne søge om og eventuelt opnå opholdstilladelse efter udlændingeloven med deraf følgende adgang til familiesammenføring. Det medfører også, at udlændinge, der mener at have et beskyttelsesbehov, ikke er afskåret fra at ansøge om asyl efter udlændingelovens regler herom og derved, hvis vedkommende opfylder betingelserne for meddelelse af asyl, vil kunne opnå de rettigheder, herunder i forhold til adgangen til familiesammenføring, som en opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7, stk. 1 eller 2, medfører.

Det bemærkes endvidere, at der tillige, såfremt betingelserne herfor er opfyldt, vil være mulighed for familiesammenføring i medfør af bl.a. udlændingelovens § 9 c, stk. 1, 1. pkt., hvorefter der kan gives opholdstilladelse til en udlænding, hvis ganske særlige grunde, herunder hensynet til familiens enhed og, hvis udlændingen er under 18 år, hensynet til barnets tarv, taler derfor. Bestemmelsen i udlændingelovens § 9 c, stk. 1, 1. pkt., finder anvendelse i bl.a. de tilfælde, hvor familiesammenføring ikke er mulig efter de almindelige regler, men hvor der som følge af Danmarks internationale forpligtelser – herunder navnlig Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8 – skal meddeles familiesammenføring.

2.4. Gyldighedsperiode

Bedsteforældre for Asyl finder, bl.a. med henvisning til det 2-årige ophold, at man effektivt hindrer de pågældende i at blive en normal og aktiv del af det danske samfund, fordi man, på trods af det, som de pågældende har været igennem, tvinger dem til års usikkerhed og utryghed.

DRC Dansk Flygtningehjælp finder ikke, at det er rimeligt at efterlade de evakuerede afghanere i tvivl om, hvorvidt de vil blive sendt tilbage til en fortsat farlig situation i Afghanistan om to år, og det strider mod intentionen om at beskytte og hjælpe dem, der har bidraget til den danske indsats i Afghanistan, hvorfor DRC finder, at det skal være muligt at forlænge opholdstilladelse.

DFUNK – Dansk Flygtningehjælp Ungdom anfører, at en gyldighedsperiode på 2 år ikke er tilstrækkelig, da det ikke skaber den nødvendige forudsætning for, at personer, som kommer til Danmark, kan etablere sig i tryghed, herunder finde arbejde, uddanne sig og dermed bidrage til det danske samfund, som lovforslaget opfordrer til, og finder, at opholdstilladelse bør meddeles for 5 år.

Den Katolske Kirke hilser det velkomment, at der bliver fremsat et lovforslag om opholdstilladelse til de mennesker, der i Afghanistan har bistået de danske myndigheder, men finder dog, at de pågældende skal meddeles en ikke-tidsbegrænset opholdstilladelse den alvorlige situation i Afghanistan taget i betragtning.

Foreningen af Udlændingeretsadvokater finder, at en gyldighedsperiode på 2 år gør det vanskeligt at opnå et job og forsørge sig selv i Danmark, og at kortvarig opholdstilladelse kun giver mening, hvis der kommer sikre og ordnede forhold i Afghanistan. Foreningen bemærker i denne forbindelse, at det er ganske klart, at Taliban ikke kommer til at give magten fra sig foreløbigt. Foreningen anfører, at det er svært at forstå, hvad der menes med, at loven ophæves.

Red Barnet finder det selvmodsigende, at den danske regering har evakueret de pågældende og så alene giver de pågældende et ophold på to år, der ikke kan forlænges. Red Barnet bemærker, at midlertidige opholdstilladelse generelt ikke er fremmede for børns udvikling og opfordrer til, at det gøres muligt for børn og unge at få en meningsfuld tilværelse i Danmark, hvilket bl.a. vil indebære, at forældrene hurtigst muligt får opholdstilladelse med mulighed for varigt ophold. Red Barnet savner endvidere en forklaring på, hvad det betyder, at en opholdstilladelse ikke kan forlænges ud over to år, herunder om det betyder, at de pågældende personer skal fratages deres lovlige ophold.

Refugees Welcome anfører, at såfremt man ønsker at sikre persongruppen de bedst mulige forudsætninger for hurtigt og effektivt at kunne fortsætte deres liv og aktivt blive en del af det danske samfund, giver det ikke mening at tilbyde to års ophold uden mulighed for forlængelse.

Røde Kors anfører, at det forhold, at en opholdstilladelse meddeles for to år uden mulighed for forlængelse, er unødigt endegyldigt og ikke tager højde for, hvor stor usikkerhed der er omkring den nuværende og fremtidige situation i Afghanistan. Røde Kors foreslår derfor, at en opholdstilladelse i særlige tilfælde skal kunne forlænges ud over gyldighedsperioden på to år.

Rådet for Etniske Minoriteter bemærker, at to år ikke er lang tid, herunder da det efter rådets opfattelse er usandsynligt, at der inden for denne tidsramme bliver fredeligt i Afghanistan. Rådet anbefaler derfor, at der i loven indsættes en mulighed for at forlænge opholdstilladelserne under nærmere angivne betingelser.

Udlændinge- og Integrationsministeriet bemærker, at det følger af den politiske aftale af 11. august 2021 om nye støttetiltag for truede afghanske lokalansatte med dansk tilknytning, at regeringen fremsætter et lovforslag, som etablerer et særligt og midlertidigt opholdsgrundlag af to års varighed uden mulighed for forlængelse for de evakuerede. Udlændinge- og Integrationsministeriet bemærker endvidere, at den foreslåede ordning har baggrund i den helt særlige situation, der er foranlediget af den danske evakuering, og at Danmark således har et særligt ansvar over for de personer, som har bidraget til den danske indsats i Afghanistan, og nu opholder sig Danmark ved hjælp fra danske myndigheder. Der henvises i den forbindelse også til pkt. 1 i lovforslagets bemærkninger. De pågældende vil efter lovforslaget have mulighed for at fortsætte deres liv og vil samtidig have adgang til at søge om opholdstilladelse i Danmark efter udlændingelovens regler, hvis de måtte ønske det. Hvis en udlænding ønsker at opholde sig i Danmark ud over opholdstilladelsens gyldighedsperiode, vil vedkommende således kunne ansøge om opholdstilladelse efter udlændingeloven.

For så vidt angår lovens udløbsbestemmelse bemærker Udlændinge- og Integrationsministeriet, at loven automatisk ophæves den 1. juni 2024, og at der herefter ikke vil være mulighed for at have opholdstilladelse efter lovforslaget. Den foreslåede ordning forudsætter, at alle ansøgninger om opholdstilladelse efter lovforslagets § 1 vil skulle være færdigbehandlet den 1. juni 2022. Hvis udlændingestyrelsen har meddelt udlændingen afslag på en ansøgning om opholdstilladelse efter lovforslagets § 1, vil Udlændingenævnet således skulle have færdigbehandlet klagesagen senest den 1. juni 2022. Der henvises til bemærkninger til lovforslagets § 28, stk. 1.

2.5. Betingelserne for at ansøge om opholdstilladelse efter lovforslaget

Dansk Flygtningehjælp finder, at det synes mest rigtigt og bedst stemmende med det særlige ansvar, Danmark har over for de personer, der har bidraget til den danske indsats i Afghanistan, hvis man skaber mulighed for at kunne søge om opholdstilladelse efter lovforslagets § 1, stk. 1, stk. 2, og stk. 3, i al fald frem til f.eks. 1. juni 2022 fra udlandet eller på et familiemedlems vegne.

DFUNK – Dansk Flygtningehjælp Ungdom finder, at fristen for at ansøge er for kort, og at ansøgningsfristen tidligst bør være ved udgangen af 2022, dog helst ved særlovens ophør den 1. juni 2024 og bemærker i den forbindelse, at den foreslåede frist vil kunne medvirke til, at tidligere samarbejdspartnere vil være nødsaget til at anvende risikable ruter mod Danmark og vil være i risiko for ulovligt at blive tilbageholdt på vejen hertil, hvilket vil kunne indebære, at de herved ikke vil kunne nå at ansøge om opholdstilladelse. DFUNK finder desuden, at der bør være mulighed for at indgive en ansøgning efter lovforslaget uden for landets grænser, så de pågældende får samme muligheder for at indgive ansøgning, som de, der allerede er blevet hentet til Danmark.

Refugees Welcome anfører, at der savnes argumenter for, hvorfor man kun kan indgive ansøgning i Danmark. Det er jo sagens kerne, og baggrunden for hele evakueringen, at man ikke kan ansøge om beskyttelse, så længe man ikke er i Danmark.

Røde Kors finder, at ansøgningsfristen den 31. december 2021 i lovforslagets § 2 bør forlænges, og at en ansøgning skal kunne indgives uden for Danmark på alle danske repræsentationer, da det vil være en stor udfordring for udlændinge, hvis de skal nå at flygte fra Afghanistan og indrejse i Danmark med henblik på at ansøge om opholdstilladelse inden for fristen.

Udlændinge- og Integrationsministeriet bemærker indledningsvist, at fristen for, hvornår en ansøgning efter lovforslaget skal være indgivet, er ændret fra den 31. december 2021 til den 24. november 2021. Der henvises i den forbindelse til pkt. 3.2 nedenfor.

Som det fremgår af pkt. 1 i lovforslagets bemærkninger er formålet med lovforslaget at tilvejebringe et særligt og midlertidigt 2-årigt opholdsgrundlag for de personer, som har bidraget til den danske indsats i Afghanistan, og som nu opholder sig i Danmark på foranledning af de danske myndigheders evakuering. Udlændinge- og Integrationsministeriet er således af den opfattelse, at Danmark alene har et særligt ansvar for de personer, som er bragt til Danmark, og at der på den baggrund alene skal være mulighed for at indgive ansøgning om opholdstilladelse i Danmark.

Som det fremgår af pkt. 2.3.2 i lovforslagets bemærkninger, finder Udlændinge- og Integrationsministeriet, at der bør fastsættes en skarp grænse for ansøgningstidspunktet, hvilket kan modvirke, at en udlænding i en længere periode vil kunne vente med at ansøge om opholdstilladelse med henblik på at forlænge sit ophold i Danmark. Det fremgår endvidere, at det i praksis vil begrænse den periode, hvor udlændinge, der ikke er blevet evakueret af danske eller udenlandske myndigheder, men som selv indrejser i Danmark, vil have mulighed for at blive meddelt opholdstilladelse efter lovforslaget.

2.6. Klageadgang

DRC Dansk Flygtningehjælp finder, at der i lyset af afgørelsernes alvor bør indsættes hjemmel til, at Udlændingenævnet kan beskikke en advokat under klagesagsbehandlingen.

Foreningen af Udlændingeretsadvokater finder, at såfremt loven udløber, risikerer man at stå i et retstomt rum ikke mindst i forbindelse med eventuelle klagesager, idet Udlændingenævnet har en meget lang sagsbehandlingstid, der kan betyde, at klagerne ikke er færdigbehandlet den 1. juni 2024.

Refugees Welcome finder, at klageadgangen til Udlændingenævnet er forkert, eftersom der reelt er tale om personer, som er under en form for beskyttelse, og derfor bør sagerne efter foreningens opfattelse skulle påklages til Flygtningenævnet.

SOS Racisme finder, at der bør være adgang til advokatbistand.

Udlændingenævnet opfordrer til, at det i lovforslaget kommer til at fremgå, at en klage, der måtte være indgivet inden lovens ophør, færdigbehandles i overensstemmelse med loven.

Udlændinge- og Integrationsministeriet skal herved bemærke, at, som det fremgår af pkt. 2.1.2 i lovforslagets bemærkninger, er det for at blive meddelt opholdstilladelse efter lovforslaget ikke en betingelse, at den pågældende kan anses at have et behov for beskyttelse. Såfremt den enkelte mener at have et beskyttelsesbehov, vil de pågældende have adgang til at indgive ansøgning om asyl. Udlændinge- og Integrationsministeriet finder ikke, at sagerne i øvrigt vil være af en sådan karakter, at der bør indsættes mulighed for advokatbeskikkelse.

Udlændinge- og Integrationsministeriet har fundet anledning til at indsætte en bestemmelse i lovforslagets § 28, stk. 2, om, at klager over Udlændingestyrelsens afgørelser efter lovforslaget, der er påklaget til Udlændingenævnet inden, lovforslaget ophæves, færdigbehandles i overensstemmelse med lovforslaget. Det vil navnlig kunne være relevant i tilfælde af klager over Udlændingestyrelsens afslag på opholdstilladelse efter lovforslagets § 3, idet ansøgninger om opholdstilladelse efter denne bestemmelse kan indgives løbende. Det skal dog bemærkes, at det efter den 1. juni 2024 ikke længere vil være muligt at blive meddelt opholdstilladelse efter lovforslaget. Der henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 28, stk. 2.

2.7. Integrationsloven

Bedsteforældre for Asyl bemærker, at al erfaring viser, at en af de vigtigste forudsætninger for integration og for, at udlændinge kan fortsætte et aktivt liv og blive en aktiv del af samfundet, er, at de har et minimum af sikkerhed omkring deres fremtid, hvilken de ikke kan få med lovforslaget.

DRC Dansk flygtningehjælp forholder sig positivt til, at personer, som meddeles opholdstilladelse efter lovforslaget, omfattes af integrationslovens § 2, stk. 2, og dermed kan modtage en integrationsindsats i kommunerne, herunder få tilbud om selvforsørgelses- og hjemrejseprogram, danskuddannelse og boligplacering.

Foreningen af Udlændingeretsadvokater mener, at den 2-årige midlertidige opholdstilladelse gør det vanskeligt at få job og forsørge sig selv, mens man er i Danmark.

KL bemærker, at den 2-årige opholdstilladelse er midlertidig og uden mulighed for forlængelse. KL anfører hertil, at erfaringer fra de seneste års øgede fokus i lovgivningen på midlertidighed viser, at flygtninges usikkerhed om deres opholdsgrundlag kan vanskeliggøre integrationsprocessen og dermed kommunernes mulighed for at lykkes med at bringe målgruppen hurtigst muligt i selvforsørgelse via job eller uddannelse.

KL ser positivt på, at personer omfattet af lovforslaget kommer til at indgå i kommunernes eksisterende integrationsindsats, herunder boligplacering samt tilbudsviften i selvforsørgelses- og hjemrejseprogrammet. KL mener ligeledes, at det er hensigtsmæssigt i forhold til den samlede integrationsindsats, at målgruppen tilbydes danskuddannelse som integrationskursister (I-kursister).

Røde Kors anfører, at det er positivt, at personer, som meddeles opholdstilladelse efter lovforslaget, omfattes af andre centrale regelsæt på udlændingeområdet, herunder integrationsloven, idet integrationslovens rammer er kendte for de involverede aktører, hvilket bidrager til klarhed om de omfattede personers situation og muligheder.

Røde Kors anbefaler, at indsatsen for at sikre de omfattede personers overgang fra asylcenter til kommune intensiveres. Røde Kors fremhæver i den forbindelse vigtigheden af at udpege de ansvarlige modtagerkommuner hurtigst muligt og herefter igangsætte en intensiveret overgivelse. Røde Kors anbefaler desuden, at forberedelserne til overgangen sker i dialog med de omfattede personer, sådan at deres ønsker og perspektiver kan inddrages.

Røde Kors påpeger endvidere, at civilsamfundet generelt udgør en ressource i forhold til den kommende indsats for at tage imod de evakuerede i kommunerne, og at civilsamfundet, herunder Røde Kors selv, derfor bør indregnes i indsatsen.

Rådet for Etniske Minoriteter forholder sig positivt til, at evakuerede omfattes af integrationslovens regler om bl.a. integrationsindsats og boligplacering og hæfter sig i den forbindelse ved, at evakuerede herved får mulighed for at blive en del af det danske samfund samt opleve dansk foreningsliv, frivilligt arbejde og engagement i lokalsamfundet.

Rådet for Etniske Minoriteter påpeger desuden, at det har betydning i forhold til indsatsen for forebyggelse af negativ social kontrol, samt at erfaringerne også gælder de evakuerede, hvis de på et tidspunkt skal tilbage til Afghanistan.

Rådet for Etniske Minoriteter anfører, at et midlertidigt opholdsgrundlag på to år er for kort tid til at kunne motivere ift. reel integration, og at tidshorizonten på to år i sig selv virker demotiverende i forhold til integration.

Udlændinge- og Integrationsministeriet skal hertil bemærke, at formålet med lovforslaget er at tilvejebringe et særligt og midlertidigt 2-årigt opholdsgrundlag for de personer, som har bidraget til den danske indsats i Afghanistan, og som nu opholder sig Danmark sammen med deres familier på foranledning af de danske myndigheders evakuering, så de under deres ophold i Danmark sikres de bedst mulige forudsætninger for hurtigt og effektivt at kunne fortsætte deres liv og aktivt blive en del af det danske samfund – i stedet for at blive henvist til at indgive ansøgning om opholdstilladelse efter udlændingeloven, f.eks. asyl, hvilket vil kunne betyde, at de pågældende vil skulle opholde sig i Danmark i en længere periode uden et egentligt opholdsgrundlag. Af samme grund lægges der med forslaget også op til, at de pågældende personer, der bliver omfattet af lovforslaget, bliver omfattet af integrationslovens § 2, stk. 2, hvilket bl.a. indebærer, at personer, der meddeles opholdstilladelse efter lovforslaget, som er fyldt 18 år, vil skulle tilbydes en integrationsindsats, ligesom de vil blive omfattet af reglerne i integrationslovens kapitel 3 om boligplacering af flygtninge. Der henvises i den forbindelse til lovforslagets pkt. 2.7.2.2.

For så vidt angår bemærkninger fra FUA, KL og Rådet for Etniske Minoriteter vedrørende de udfordringer, som opholdstilladelsens gyldighedsperiode kan have for integrationsprocessen, bemærker Udlændinge- og Integrationsministeriet, at formålet med lovforslaget bl.a. er at sikre de pågældende de bedst mulige forudsætninger for hurtigt og effektivt at kunne fortsætte deres liv og aktivt blive en del af det danske samfund, herunder ved at give de pågældende mulighed for at lære det danske sprog samt hurtigst muligt at komme i beskæftigelse og blive selvforsørgende.

I forhold til KL og Røde Kors' bemærkninger om fordelingen af de pågældende personer til kommunerne samt ændring af landstallet bemærker Udlændinge- og Integrationsministeriet, at ved et forhøjet landstal har Udlændingestyrelsen mulighed for at beslutte, at et antal flygtninge fordeles til en eller flere kommuner på baggrund af kommunernes frivillige ønsker. Fordelingen vil ske forud for den øvrige fastsættelse af ændrede regions- og kommunekvoter og blive udmeldt samtidig med det nye ændrede landstal og de nye ændrede kommunekvoter. Det er en betingelse for en sådan fordeling på baggrund af en kommunes frivillige ønske, at kommunen forud for ændringerne af landstallet har givet meddelelse herom til Udlændingestyrelsen, jf. § 7, stk. 11, i bekendtgørelse nr. 1290 af 31. august 2020 om boligplacering af flygtninge.

Den 30. september 2021 oplyste Udlændingestyrelsen i en skrivelse til kommunerne, at styrelsen forventer, at mellem 800 og 900 personer fra Afghanistan, som opfylder betingelserne for ophold efter lovforslaget, vil skulle boligplaceres i kommunerne

som følge af lovforslaget. I den forbindelse oplyste Udlændingestyrelsen, at styrelsen, i tilfælde af at lovforslaget vedtagelse nødvendiggør en ændring af landstallet for 2021 eller 2022, vil gennemføre en høringsproces, der vil gøre det muligt for kommunerne at indmelde frivillige ønsker, jf. boligplaceringsbekendtgørelsens § 7, stk. 11.

Der er således allerede fokus på, at processen skal gå så hurtigt som muligt.

2.8. Hjemrejseloven

DRC Dansk Flygtningehjælp henstiller til, at personer, der måtte få afslag på eller frafalder en ansøgning om opholdstilladelse efter den foreslåede lov, får mulighed for reintegrationsstøtte efter hjemrejseloven.

Udlændinge- og Integrationsministerier bemærker hertil, at efter hjemrejselovens 8, stk. 2, nr. 1, gælder, at en udlænding, der opholder sig her i landet, og som er registreret som asylansøger efter udlændingeloven, og er meddelt afslag på en opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 af Udlændingestyrelsen eller Flygtningenævnet eller har frafaldet sin ansøgning om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7, kan gives hjemrejsестøtte, hvis vedkommende medvirker til sin udrejse. Ønsker en udlænding således at have mulighed for at opnå hjemrejsестøtte efter hjemrejselovens § 8, stk. 2, nr. 1, er ordningen den, at vedkommende skal opfylde de nævnte betingelser.

En udlænding, der er omfattet af den foreslåede lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der i Afghanistan har bistået danske myndigheder m.v., har mulighed for at indgive ansøgning om opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7, og dermed også mulighed for at opnå hjemrejsестøtte, hvis de almindelige betingelser derfor er opfyldt.

2.9. Adgang til uddannelse og arbejde

DRC Dansk Flygtningehjælp indstiller, at personer, der er meddelt opholdstilladelse efter lovforslaget, får adgang til videregående uddannelser under både Uddannelses- og Forskningsministeriet og Kulturministeriet uden egenbetaling ligesom flygtninge og familiesammenførte, der er meddelt opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7, stk. 1-3, § 8, stk. 1 eller 2, og § 9 c, stk. 3, nr. 1 eller nr. 2, har adgang til.

Kulturministeriet har oplyst, at ministeriet er indstillet på at ændre bekendtgørelsen om opkrævning af betaling fra udenlandske studerende på de kunstneriske uddannelser under Kulturministeriet. Hermed vil de personer, som med lovforslaget kan få midlertidig opholdstilladelse i Danmark, også få ret til uddannelse på de videregående kunstneriske uddannelser under Kulturministeriet uden egenbetaling. Det bemærkes, at det årlige optag til de kunstneriske uddannelser under Kulturministeriet er stærkt begrænset og udelukkende sker på grundlag af ansøgernes kunstneriske

talent, som bedømmes gennem optagelsesprøver. Det er kun, hvis man som ansøger til en kunstnerisk uddannelse består optagelsesprøven, at spørgsmålet om betaling bliver aktuelt.

Uddannelses- og Forskningsministeriet har oplyst, at ministeriet forventer at fastsætte regler om, at personer omfattet af lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der i Afghanistan har bistået danske myndigheder m.v., vil udløse aktivitetsbestemte tilskud til videregående uddannelser under ministeriet i samme omfang som f.eks. flygtninge med opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 og § 8, stk. 1 og 2. Det betyder, at der alene vil blive opkrævet deltagerbetaling i det omfang, der også opkræves deltagerbetaling fra f.eks. flygtninge med opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 og § 8, stk. 1 og 2.

DRC Dansk Flygtningehjælp bemærker endvidere, at det med lovforslaget foreslås, at personer, som har haft opholdstilladelse efter lovforslaget, skal have mulighed for at blive omfattet af arbejdsmarkedstilknytningsordningen, og at DRC i den forbindelse foreslår, at grænsen for ansættelsesforholdet sættes ned til f.eks. 12 eller 18 måneder, da muligheden ellers bliver illusorisk for personer med en opholdstilladelse, der udløber efter 2 år uden mulighed for forlængelse.

Rådet for Etniske Minoriteter anfører, at mulighederne for at få forlænget et opholdsgrundlag i Danmark på grund af arbejdsmarkedstilknytning og integration bør forbedres for at fremme motivationen for at blive integreret, herunder lære dansk og komme i beskæftigelse, for denne persongruppe, som er blevet revet op med rødder fra deres hjemland og nu skal finde deres vej i det danske samfund.

Udlændinge- og Integrationsministeriet skal hertil bemærke, at arbejdsmarkedstilknytningsordningen i dag giver virksomheder mulighed for at fastholde udenlandsk arbejdskraft, som der er investeret tid og ressourcer i. Der lægges med særloven op til, at den mulighed også skal gælde for de virksomheder, der ansætter udlændinge med opholdstilladelse efter særloven. Hvor mange udlændinge med opholdstilladelse efter særloven, som i praksis vil kunne benytte arbejdsmarkedstilknytningsordningen, vil afhænge af, hvor mange der kommer i beskæftigelse umiddelbart efter, at de har fået deres opholdstilladelse. Der lægges med særloven op til, at udlændinge med en opholdstilladelse efter særloven skal omfattes af det gældende regelsæt. Heraf følger, at udlændinge, der rettidigt søger opholdstilladelse efter arbejdsmarkedstilknytningsordningen, må opholde sig og arbejde i Danmark, mens Styrelsen for International Rekruttering og Integration behandler deres ansøgning. Hermed vil en arbejdsmarkedstilknytningsansøgning, der indgives inden udløbet af en opholdstilladelse efter særloven, give udlændingen ret til at fortsætte arbejdet, mens ansøgningen om opholdstilladelse efter arbejdsmarkedstilknytningsordningen bliver behandlet. Det vil også gælde, selvom opholdstilladelsen efter særloven udløber i denne periode.

3. Lovforslaget i forhold til lovudkastet

Lovforslaget adskiller sig ud over de ændringer, som er nævnt ovenfor, og foruden mindre tekniske og redaktionelle ændringer, fra det udkast, der har været sendt i høring, på nedenstående punkter.

3.1. Den omfattede persongruppe

Der er foretaget mindre ændringer af beskrivelsen af persongrupperne, der efter lovforslagets § 1, stk. 1, nr. 1-4, vil kunne meddeles opholdstilladelse efter lovforslaget. Det er således bl.a. præciseret i § 1, stk. 1, nr. 1 og 2, at bestemmelserne endvidere omfatter udlændinge, der har haft anden arbejdsmæssig tilknytning til myndigheder på Udenrigsministeriets eller Forsvarsministeriets område i Afghanistan. Det betyder bl.a., at der vil kunne meddeles opholdstilladelse til udlændinge, som ikke har været ansat af ambassaden eller Forsvaret, men som har haft anden arbejdsmæssig tilknytning til Udenrigsministeriet eller Forsvarsministeriet i Afghanistan, og således på den baggrund må anses for at have bistået de danske myndigheder i Afghanistan, herunder på en måde, som i et vist omfang vil kunne sidestilles med de lokalansattes. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til bestemmelsen i lovforslaget.

Lovforslagets § 1, stk. 2, er ændret, således at der efter lovforslaget alene vil kunne meddeles opholdstilladelse til én ægtefælle eller én fast samlever. I tilfælde, hvor en udlænding, der er omfattet af § 1, stk. 1, har flere ægtefæller eller faste samlevende, vil der således alene kunne gives opholdstilladelse efter § 1, stk. 2, til én af disse ægtefæller eller faste samlevende. I lovforslagets § 1, stk. 2, er der desuden indsat et nyt punktum, hvoraf det følger, at opholdstilladelse efter 1. pkt. ikke kan meddeles, hvis den pågældende ægtefælle eller faste samlever er mindreårig. Meddelelse af opholdstilladelse til en ægtefælle eller fast samlever efter lovforslaget vil være betinget af, at ægtefællen eller samleveren er myndig, dvs. mindst 18 år gammel. Der vil således efter lovforslaget ikke kunne meddeles opholdstilladelse til en mindreårig ægtefælle til en person omfattet af lovforslagets § 1, stk. 1. Det bemærkes i den forbindelse, at i det omfang Danmarks internationale forpligtelser tilsiger, at der skal meddeles opholdstilladelse til en ægtefælle eller fast samlever, der er afskåret fra at opnå opholdstilladelse efter lovforslaget, vil den pågældende kunne meddeles opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 c, stk. 1, om ganske særlige grunde, herunder hensynet til familiens enhed eller barnets tarv. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til bestemmelsen samt til pkt. 2.1.2 i lovforslagets bemærkninger.

Det er endvidere i bemærkningerne til lovforslagets § 1, stk. 2, præciseret, at den omstændighed, at en udlænding omfattet af lovforslagets § 1, stk. 1, ikke har opnået en opholdstilladelse, ikke indebærer, at ægtefæller, samlevende eller mindreårige børn vil kunne opnå en bedre retstilling. Det indebærer f.eks., at i tilfælde, hvor en afdød person har flere tidligere ægtefæller, vil der alene kunne gives opholdstilladelse efter § 1, stk. 2, til en af disse tidligere ægtefæller.

I lovforslagets § 1 er der indsat et nyt stk. 4, hvoraf følger, at en opholdstilladelse efter § 1, stk. 3, ikke kan meddeles til en ægtefælle eller en fast samlever. Det betyder, at en udlænding uden for de tilfælde, som er nævnt i § 1, stk. 2, ikke vil kunne meddeles opholdstilladelse efter lovforslaget, såfremt den pågældendes familiemæssige tilknytning til en udlænding omfattes af lovforslagets § 1, stk. 1 eller 2, er gennem ægteskab eller fast samliv. Bestemmelsen vil navnlig være relevant i tilfælde, hvor en udlænding omfattes af § 1, stk. 1, har en ægtefælle eller samlever, der ikke opfylder betingelserne i lovforslagets § 1, stk. 2, idet udlændingen har flere ægtefæller eller samlevere. I et sådant tilfælde vil ægtefællen eller samleveren ikke kunne meddeles opholdstilladelse, uanset at den pågældende har andre familiedlemmer i Danmark, der er omfattet af lovforslagets § 1, stk. 2. Dette indebærer f.eks., at der efter lovforslaget ikke vil kunne meddeles opholdstilladelse på baggrund af den pågældendes tilknytning til eventuelle børn omfattet af § 1, stk. 2. Der henvises til bemærkningerne til bestemmelsen samt til pkt. 2.1.2 i lovforslagets bemærkninger.

3.2. Tidspunkt for indgivelse af ansøgning

Fristen i lovforslagets § 2 for, hvornår en ansøgning efter lovforslaget skal være indgivet, er ændret fra den 31. december 2021 til den 24. november 2021. Lovforslagets § 2, stk. 2, er samtidig ændret, så det fremgår af bestemmelsen, at ansøgninger, der indgives efter 24. november 2021, afvises, medmindre der foreligger helt særlige omstændigheder. Endelig er der i § 2, stk. 2, 2. pkt., tilføjet et punktum, hvoraf det fremgår, at ansøgninger, der indgives efter den 1. december 2021, afvises.

Det forudsættes i den forbindelse i bemærkningerne til bestemmelsen, at Udlændingestyrelsen i forbindelse med lovforslagets fremsættelse påbegynder en grundig vejledning af de evakuerede om vigtigheden af, at der ansøges rettidigt, ligesom det forudsættes, at Udlændingestyrelsen generelt vejleder herom på styrelsens hjemmeside. Endelig er det præciseret, at eventuelle tilkendegivelser, der gives til Udlændingestyrelsen i perioden fra lovforslagets fremsættelse til ikrafttræden, fra udlændinge om, at de pågældende ønsker at søge om opholdstilladelse efter lovforslaget, vil blive betragtet som, at de pågældende på tidspunktet for lovens ikrafttræden har indgivet en ansøgning om opholdstilladelse efter lovforslaget. Der vil først kunne træffes afgørelser i medfør af loven fra det tidspunkt, hvor loven er trådt i kraft.

3.3. Øvrige ændringer

- Der er i lovforslagets § 27 indsat en bestemmelse om ændring af servicelovens § 181, stk. 1, nr. 10, således at udlændinge, der er meddelt opholdstilladelse efter lovforslaget, omfattes af persongruppen i § 181, stk. 1, i serviceloven.
- Den foreslåede ændring vil betyde, at staten efter § 181, stk. 2, i serviceloven fuldt ud vil afholde udgifterne til hjælp efter en række bestemmelser i

serviceloven i de første tre år efter datoen for opholdstilladelsen efter særloven. Derudover vil den foreslåede ændring medføre, at staten efter § 181, stk. 3, i serviceloven vil afholde en kommunes udgifter til udlændinge, der inden 24 måneder efter datoen for opholdstilladelsen efter særloven på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne anbringes i et døgnophold, dog kun indtil den pågældende i en sammenhængende periode på to år har klaret sig selv. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til bestemmelsen i lovforslaget.

- Lovforslagets afsnit om forholdet til Danmarks internationale forpligtelser er udeladt. Det er samtidig i lovforslagets pkt. 2.1.2 præciseret, at der for udlændinge, som meddeles afslag på opholdstilladelse efter lovforslaget, i visse tilfælde vil kunne meddeles opholdstilladelse efter § 9 c, stk. 1, såfremt ganske særlige grunde, herunder hensynet til familiens enhed eller barnets tarv, taler derfor. Bestemmelsen i udlændingelovens § 9 c, stk. 1, finder navnlig anvendelse i de tilfælde, hvor der som følge af Danmarks internationale forpligtelser – herunder navnlig Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8 om respekt for familie- og privatliv samt artikel 14 om forbud mod forskelsbehandling, jf. artikel 8 – skal meddeles opholdstilladelse.
- Der er derudover foretaget en række ændringer uden indholdsmæssig betydning i lovforslagets afsnit om forholdet til databeskyttelseslovgivningen.